

Wolontariat

Wolontariat, definiowany jako działalność dobrowolna i nieodpłatna jest jedną z ważnych działań na rzecz osoby chorej przebywającej w Domu Pomocy Społecznej. W sprawowaniu interdyscyplinarnej opieki nad chorym obok specjalistów: lekarza, personelu pielęgniarstwa, opiekuńczego, psychologa, rehabilitanta i opiekunów duchowych bardzo ważną rolę odgrywają wolontariusze. Są znaczącą pomocą w zaspokajaniu potrzeb emocjonalnych i duchowych chorego.

Zajęcia grupowe, nawet w niewielkiej grupie kilku osób z chorobą Alzheimera, przebiegają bardzo dynamicznie, mimo że tempo wykonywania zadań przez chorych jest zróżnicowane, a wykonywaniu zadań często towarzyszą zmienne nastroje spowodowane chorobą. Podczas prowadzenia zajęć grupowych obecność wolontariuszy pozwala na poświęcenie większej uwagi każdemu z uczestników i udzielanie wsparcia w wykonywaniu zadań terapeutycznych. W sytuacji trudnej, ich obecność jest pomocna, także dla odwrócenia uwagi chorego od sytuacji budzącej negatywne emocje.

Niewymierna jest pomoc osób chętnych do jej udzielania, ale należy pamiętać, że nie tylko empatia i chęć działania są niezbędne do wolontarystycznej pracy z chorym. Poza predyspozycjami osobowościowymi takimi jak asertywność, empatia, optymizm, umiejętność radzenia sobie z emocjami, niezbędne jest posiadanie wiedzy teoretycznej i umiejętności

praktycznych związanych ze wsparciem osób z chorobą Alzheimera. Obcowanie z osobami o ograniczonym kontakcie słowo - logicznym, zmiennymi nastrojami, kontakt ze śmiercią i trudnymi emocjami, wymagają od wolontariusza dojrzałości psychicznej, umiejętności zachowania dyskrecji i właściwych motywacji do pracy.

Nad bezpieczeństwem relacji wolontariusz – chory, czuwa siostra Karolina – koordynator, która relacjonuje: „od 2,5 roku trwania wolontariatu w placówce, pomagały nam 163 osoby, w ubiegłym roku – 2015, było to 86 osób stałych i 24 uczestniczące w jednostkowych akcjach. Wiek wolontariuszy jest bardzo zróżnicowany od 17-latków, po osoby dojrzałe w 75 r.ż, kobiety i mężczyźni.” Tak duża rozpiętość wieku, a także nierozzerwalnie z tym związanych doświadczeń, pozwala koordynatorce na optymalny dobór osoby wolontariusza do osoby chorej w przypadku wolontariatu indywidualnego, a także wolontariusza do zadania przy wolontariacie grupowym.

Osoby z chorobą Alzheimera tworzą specyficzną grupę podopiecznych w wolontariacie, ponieważ poza typowymi cechami seniorów posiadają szereg trudności wynikających ze specyfiki choroby. Często są to problemy z komunikacją, koncentracją, rozumieniem sytuacji, w której się znajdują oraz problemy w zakresie samoobsługi. W

chorobę wpisane są także apatia lub pobudzenie, zmienność nastrojów, nieadekwatność zachowań, a czasem także agresja słowna i fizyczna. Wolontariusze przebywający z chorym muszą zdawać sobie sprawę z takiego stanu rzeczy, a także posiadać wiedzę z czego wynikają zachowania trudne i jak postępować by nie prowokować ich, a gdy to konieczne pomóc choremu w wyjściu ze stanu negatywnych emocji. W grupie osób z chorobą Alzheimera pracują, więc tylko osoby do tego przygotowane, posiadające doświadczenie w tym zakresie, głównie studenci i absolwenci psychologii oraz pokrewnych kierunków przygotowujących do terapii i pracy z chorymi. Każdego dnia 1-2 wolontariuszy, zgodnie z ustalonym grafikiem, towarzyszy chorym w pracy, podczas zajęć terapeutycznych, pomagając przy wykonywaniu ćwiczeń, wspierając i aktywizując rozmową, spacerując i odpowiadając na bieżące potrzeby chorego. Pomimo, że chorzy z chorobą Alzheimera nie zapamiętują wolontariuszy i wciąż są

dla nich „nowi”, za sprawą ich profesjonalnego podejścia i czuwającej nad przebiegiem tej relacji w trakcie zajęć pani psycholog Izabelli, współpraca przebiega pomyślnie dla obu grup.

Otwartość placówki na wolontariuszy ma nie tylko znaczenie dla chorych, którym wnoszą element nowości jako osoby z zewnątrz, ale także dla nich samych. Studenci zdobywają wiedzę i doświadczenie pod opieką profesjonalnej kadry, by w przyszłości móc pomagać zawodowo osobom chorym. Wolontariusze dojrzały, z doświadczeniem mają możliwość dzielenia się nim, a także aktywnie spędzać czas wykorzystując swoje predyspozycje.

Autor: Karolina Kramkowska, pedagog, doktorantka UKW w Bydgoszczy, autorka bloga: opiekanadseniorami.blogspot.com